

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [es](#)

spāņu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Tiesu sistēma dalībvalstīs

Šī nodaļa sniedz vispārēju pārskatu par tiesu sistēmu Spānijā.

Tiesu varas organizācija. Tiesu sistēma

Tiesu varas administrēšana

Mūsdienu tiesību sistēmu izpratnē Spānijas sistēma atbilst tā sauktajam kontinentālajam modelim.

Šā modeļa pamatiezīmes ir šādas:

publiskā un privātā sektora nošķiršana tiesību sistēmā, iedalot to segmentos, kas aptver konstitucionālos, krimināltiesību, administratīvos, nodokļu, civiltiesību, komercietiesību, darba un procesuālos jautājumus,

likuma un rakstīto tiesību prioritāte Civilt kodeksā noteiktās avotu sistēmas ietvaros, proti, likumi, tiesu prakse un vispārējie tiesību principi,

tiesu hierarhijas organizācija ar tiesu apelācijas sistēmu.

Tiesu veidi. Ties raksturojums

Spānijas 1978. gada Konstitūcijā noteikts, ka Spānija ir sociāla un demokrātiska valsts, kura pakļauta likuma varai, kas aizstāv brīvību, tiesiskumu, vienlīdzību un politisko plurālismu kā tiesību sistēmas pamatvērtības.

Konstitūcijas pamatā ir pausta doma par Spānijas tautas nesaraucamo vienotību, kopīgu un nedalāmu dzimteni visiem spāņiem, kā arī atzītās un garantētās Spānijas tautību un reģionu tiesības uz pašpārvaldi un solidaritāti.

Konstitūcijas VI nodaļā ir aprakstīta tiesu vara, 117. pantā nosakot, ka tiesu organizācijas un darbības pamatā ir tiesu varas vienotības princips.

Visi šie principi tiek piemēroti tiesu organizācijā Spānijā, veidojot vienotu tiesu varu, kas ietver vispārējās piekritības tiesas.

Ir vairākas tiesas, kas darbu sadala pēc jurisdikcijas noteikšanas kritērija — joma, apmērs, persona, darbība vai reģions —, jo tiesu varas vienotība pieļauj, ka pastāv dažādas tiesas ar jurisdikciju dažādās jomās.

Vispārējās piekritības tiesas ir tiesas, kuru darbību regulē Konstitūcijas likums par tiesu varu saskaņā ar 1978. gada Konstitūcijas 122. pantu.

Izšķir trīs galvenos aspektus:

- 1) teritoriālais aspekts;
- 2) vai tiesu spriež viens tiesnesis vai tiesnešu sastāvs;
- 3) jurisdikcija.

Teritoriālais aspekts

Saskaņā ar 1985. gada 1. jūlija Konstitūtivā likuma Nr. 6/1985 par tiesu varu paskaidrojuma rakstu tiesu darbības vajadzībām valsts ir **teritoriāli** sadalīta municipalitātēs, reģionos (*partidos*), provincēs un autonomajos apgabalos, kur, spriežot tiesu, jurisdikciju īsteno mirtiesas (*Juzgados de Paz*), pirmās instances un pirmstiesas izmeklēšanas tiesas (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), administratīvās tiesas (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), darba tribunāli (*Juzgado de lo Social*), tiesas, kuras ir atbildīgas par ieslodzīto labklājību un uzraudzību, (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) un nepilngadīgo tiesas (*Juzgados de Menores*), provinču tiesas (*Audiencias Provinciales*) un autonomo apgabalu augstās tiesas (*Tribunales Superiores de Justicia*). Valsts krimināllietu un administratīvajai tiesai (*Audiencia Nacional*), Augstākajai tiesai (*Tribunal Supremo*), pirmstiesas izmeklēšanas centrālajām tiesām (*Juzgados Centrales de Instrucción*) un centrālajām administratīvajām tiesām (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*) ir jurisdikcija visā valstī.

Viens tiesnesis vai tiesnešu kolēģija

Visās tiesās tiesu spriež viens tiesnesis, izņemot Augstāko tiesu, Valsts krimināllietu un administratīvo tiesu, autonomo apgabalu augstās tiesas un provinces tiesas.

Augstākās tiesas sastāvā ir tās priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji (*presidentes de sala*) un katrā departamentā saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši (*magistrados*). Ir pieci departamenti: civillietu, krimināllietu, administratīvo lietu, darba lietu un militāro lietu.

Valsts krimināllietu un administratīvās tiesas (*Audiencia Nacional*) sastāvā ir priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji un katrā departamentā (apelācijas, krimināllietu, administratīvo lietu un darba lietu) saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši.

Autonomo apgabalu **augstās tiesas** (*Tribunales Superiores de Justicia*) ietver četrus departamentus (civillietu, krimināllietu, administratīvo lietu un darba lietu). To sastāvā ir priekšsēdētājs, kurš ir arī civillietu un krimināllietu departamenta priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji un katrā departamentā saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši.

Provinču tiesu (*Audiencias Provinciales*) sastāvā ir viens priekšsēdētājs un divi vai vairāk tiesneši. Tie izskata civillietas un krimināllietas. Var būt arī nodaļas ar tādu pašu sastāvu.

Tiesu birojs

Konstitūtivais likums par tiesu varu definē Tiesu biroju (*Oficina Judicial*) kā administratīvu organizāciju, kas darbojas kā atbalsts tiesnešu un tiesas darbā.

Tas tika izveidots, lai uzlabotu tiesas procesu produktivitāti, efektivitāti un caurredzamību, racionalizētu lietu atrisināšanu un veicinātu dažādu administrāciju sadarbību un koordināciju. Tādējādi šā biroja darbība ir vērsta uz to, lai izpildītu saistības par tāda kvalitatīva sabiedriskā pakalpojuma nodrošināšanu, kas ir cilvēkiem pieejams, atbilst konstitucionālajām vērtībām un apmierina iedzīvotāju patiesās vajadzības.

Tas ir jauns organizatorisks modelis, ar kuru tiek ieviestas mūsdienu vadības metodes, balstoties uz dažādu administratīvo vienību apvienošanu, proti, apvienojot vienības, kas nodrošina tiešu atbalstu tiesas procesos līdzvērtīgi vecajiem tiesas namiem (*juzgados*) un atbalsta tiesnesi saistībā ar tiesas pienākumu veikšanu, un vispārējos procesuālos dienestus tiesu sekretāru (*Secretarios Judiciales*) vadībā, kas veic uzdevumus, kuri nav izteikti tiesas uzdevumi, un pieņem ar tiem saistītus lēmumus, piemēram, pieņem dokumentus, izsniedz pavēstes, īsteno lēmumu izpildi, ārpustiesas procesus, pieņem tiesas lūgumrakstus, pušu paziņojumus, pieteikumus par procesuālo nepilnību novēršanu u. c.

Pastāv triju veidu vispārējie procesuālie dienesti:

Vispārējais galvenais dienests,

Vispārējais lietu vadības dienests,

Vispārējais tiesībsardzības dienests.

Jaunā organizatoriskā modeļa īstenošana tika uzsākta Burgosā un Mursijā 2010. gada novembrī. Kasesesā un Ciudad Reālā Tiesu birojs tika izveidots 2011. gada februārī, bet Leonā, Kuencā un Meridā — 2011. gada jūnijā. Savukārt 2013. gadā tas tiks izveidots arī Seūtā un Melijā. Šis modelis pastāv līdzās iepriekšējam tiesas namu modelim (*juzgados* un *tribunals*), kas sastopams citur Spānijā.

Jurisdikcija

Papildus teritoriālajam aspektam jāņem vērā arī tas, ka tiesās iesniegtās lietas vai jautājumi var būt dažāda veida un tiek skatīti **četrās tiesu sistēmās**.

Civillietu tiesas risina strīdus, kas nav skaidri nozīmējami citai tiesas klasei. Tādējādi tās var raksturot kā vispārējas piekritības (parastās) tiesas.

Krimināllietu tiesas. Krimināllietas un procesi ir jāizskata krimināltiesību sistēmā. Tomēr Spānijas tiesībās ir paredzēts, ka no noziedzīga nodarījuma izrietošu civilprasību var vienlaicīgi iesniegt kā prasību krimināllietā. Tādā gadījumā krimināllietu tiesa noteiks atbilstīgu kompensāciju, kas jāmaksā, lai atlīdzinātu zaudējumus, kas radušies noziedzīga nodarījuma vai kriminālpārkāpuma rezultātā.

Administratīvās tiesas izskata iestāžu rīcības likumību un pret tām iesniegtās finansiālās prasības.

Darba tribunāli izskata prasības, kas celtas saistībā ar darba tiesībām, — gan individuālos strīdos starp darbiniekiem un darba devējiem, kas izriet no darba līguma, gan saistībā ar koplīgumu —, kā arī prasības par sociālo nodrošinājumu un prasības pret valsti — gadījumos, kad tā ir atbildīga saskaņā ar darba likumdošanu.

Papildus šīm četrām tiesu sistēmām Spānijā vēl ir **militārās tiesas**.

Militārās tiesas ir izņēmums attiecībā uz tiesu varas vienotības principu.

Papildu informāciju lūdzam skatīt faktu lapā par vispārējas piekritības (parastajām) tiesām Spānijā.

Spānijā nepastāv ārkārtas tiesu sistēma, tomēr pieminēto tiesu sistēmu kontekstā ir **radītas specializētas tiesas īpašu jautājumu izskatīšanai, piemēram, tiesas, kas izskata vardarbības gadījumus pret sievietēm, tiesas, kas atbild par noziedznieku labklājību un uzraudzību, un nepilngadīgo tiesas**. Tās ir **vispārējas piekritības (parastās) tiesas, kas ir specializējušās noteiktā jomā**. **Vairāk informācijas skatīt faktu lapā par specializētajām tiesām Spānijā**.

Tiesu hierarhija

Apelācijas sūdzību sistēma veido tiesu hierarhijas struktūru pārsūdzības sistēmas ietvaros.

Jums ir jānoskaidro, kas Spānijas tiesību sistēmā ir noteikts attiecībā uz katras tiesas jurisdikciju, lai uzzinātu, kādas pārsūdzības iespējas pastāv un kurā tiesā jāiesniedz apelācijas sūdzība. **Papildu informāciju skatīt faktu lapā par vispārējas piekritības** (parastajām) tiesām Spānijā.

Datu bāzes par tieslietām

Vai datu bāzes ir pieejamas bez maksas?

Jā, pieeja ir bezmaksas.

Īss satura kopsavilkums

Datu bāzes par tiesību aktiem. [Spānijas oficiālais valsts vēstnesis](#).

Datu bāzes par tiesu praksi. [Tiesas dokumentu centrs](#).

Saistītās saites

[GALVENĀ TIESLIETU PADOME](#)

Lapa atjaunināta: 11/03/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.